

ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΕΒ

Μιχάλης Μητσόπουλος, Διευθυντής Τομέα
 E: mimitsopoulos@sev.org.gr
 T: +30 211 500 6157
Αθηνά Βουνάτσου, Senior Advisor
 E: avounatsou@sev.org.gr
 T: +30 211 500 6109
Αυγή Οικονομίδου, Senior Advisor
 E: aoikonomidou@sev.org.gr
 T: +30 211 500 6130
Γιάννης Λαϊνάς, Senior Advisor
 E: ilainas@sev.org.gr
 T: +30 211 500 6114
Νινέττα Μανούση, Advisor
 E: nmanousi@sev.org.gr
 T: +30 211 500 6168
Σωτηρία Καλαντζή, Advisor
 E: skalantzi@sev.org.gr
 T: +30 211 500 6113

POTAMITISVEKRIS

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
 E: info@potamitisvekris.com
 T: +210 33 80 095, +30 210 33 80 000
 Ομήρου 11, 10672, Αθήνα

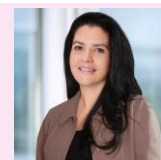
Οι παρεμβάσεις του μήνα

«Ηλεκτρονικό εμπόριο: Ναι, αλλά με προσοχή!»

Δρ. Βασιλική Μπώλου
 Αναπληρώτρια Συνήγορος Καταναλωτή

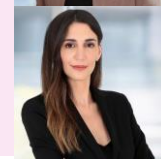
σελ. [2](#)

«Φορολογούμενοι και φορολογική διοίκηση, ενδιαφέρουσες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας»

Ασπασία Μάλλιου
 Tax Partner, Δικηγορική Εταιρεία «Ποταμίτης-Βεκρής»

σελ. [8](#)

Δήμητρα Κασίπη
 Associate, Δικηγορική Εταιρεία «Ποταμίτης-Βεκρής»

«VAT in the Digital Age, is it a proposal for a fairer and more efficient system? »

Mariella Caruana
 Tax Policy Lead at BusinessEurope

σελ. [16](#)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 01. Επιχειρηματικό Περιβάλλον ..... σελ. [2](#)
- 02. Φορολογική νομοθεσία ..... σελ. [8](#)
- 03. Εργασιακές σχέσεις & εργατική νομοθεσία ..... σελ. [15](#)
- 04. Τα νέα από την ΕΕ ..... σελ. [16](#)
- 05. Προσεχώς

Το Μηνιαίο Δελτίο «Ρυθμιστικό Περιβάλλον & Επιχειρήσεις» συντάσσεται με την ευθύνη του **Τομέα Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος & Ρυθμιστικών Πολιτικών του ΣΕΒ** και την επιστημονική υποστήριξη της **Δικηγορικής Εταιρείας «ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ ΒΕΚΡΗΣ»**. Αποτελεί μια ακόμη υπηρεσία του ΣΕΒ στα μέλη του και περιλαμβάνει τρέχουσες νομοθετικές και ρυθμιστικές εξελίξεις τόσο στην Ελλάδα όσο και στην ΕΕ, διαβουλεύσεις, αποφάσεις ανεξάρτητων αρχών και φορέων καθώς και σημαντική νομολογία στα εργασιακά φορολογικά και ευρύτερα ζητήματα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την περίοδο αναφοράς από την 15η ημέρα του παρελθόντος μήνα έως και την 15η ημέρα του τρέχοντος μήνα. Για οποιαδήποτε πληροφορία και διευκρίνιση μπορείτε να επικοινωνήσετε με τη συντακτική Ομάδα.

Τα άρθρα που φιλοξενούνται στο παρόν δελτίο αποτελούν προϊόν προσωπικής επεξεργασίας των συντακτών τους και ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών ή απόψεων που περιλαμβάνουν.

Τα σημαντικά του μήνα

Προστασία Καταναλωτή

Ένας νέος Κώδικας Δεοντολογίας για τη σωστή επικοινωνία των μειώσεων τιμής τίθεται στη διάθεση καταναλωτών και επιχειρήσεων. Με αφορμή τον Κώδικα θα δημοσιευτεί ο Εικονογραφημένος Πρακτικός Οδηγός του ΣΕΒ, στον οποίο αποδίδεται με απλό τρόπο, μέσα από εικονοπαράδειγματα, το περιεχόμενο του Κώδικα Δεοντολογίας.

Περισσότερα στη σελ. [4](#)

Απόφαση ΣτΕ για την κλήση σε ακρόαση του προσφεύγοντος ενώπιον στη ΔΕΔ

Ο προσφεύγων ενώπιον στη ΔΕΔ καλείται υποχρεωτικά σε ακρόαση μόνον σε περίπτωση που η ελέγχουσα φορολογική αρχή θέτει υπόψη της νέα στοιχεία ή πραγματικά περιστατικά, τα οποία περιήλθαν σε γνώση της μετά την έκδοση της πράξης οριστικού διορθωτικού προσδιορισμού φόρου από αυτή και, ως εκ τούτου, δεν θα μπορούσαν να είναι σε γνώση του φορολογουμένου. Πλέον αυτού, βασική προϋπόθεση είναι η ΔΕΔ να εκδώσει ρητή πράξη απορριπτική της ενδικοφανούς προσφυγής. Σε κάθε άλλη περίπτωση ο προσφεύγων δεν μπορεί να επικαλεστεί την υποχρεωτικότητα ακρόασης.

Περισσότερα στη σελ. [13](#)

Αναπροσαρμογή κατώτατου μισθού και ημερομισθίου

Στα 780,00 € και στα 34,84 € διαμορφώθηκαν αντίστοιχα ο κατώτατος μισθός και το κατώτατο ημερομίσθιο, από 01η. 04.2023.

Περισσότερα στη σελ. [15](#)

01. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δρ. Βασιλική Μπούλου,
Αναπληρώτρια Συνήγορος Καταναλωτή

«Ηλεκτρονικό εμπόριο: Ναι, αλλά με προσοχή!»

Οι αγορές μέσω διαδικτύου, ειδικά μετά την περίοδο της πανδημίας του κορονοϊού, παρουσιάζουν σημαντική αύξηση, διαμορφώνοντας νέες καταναλωτικές συνήθειες. Την ίδια στιγμή αναδεικνύονται με μεγαλύτερη ένταση τα προβλήματα που προκύπτουν από το ηλεκτρονικό εμπόριο, όπως ενδεικτικά προϊόντα που παραδίδονται καθυστερημένα ή δεν παραδίδονται καθόλου, χρήματα που δεν επιστρέφονται, εξυπηρέτηση μετά την πώληση που δεν ανταποκρίνεται στα βασικά «στάνταρ» μιας αξιόπιστης επιχείρησης. Οι παρελκυστικές αυτές πρακτικές ταλαιπωρούν και ζημιώνουν τους καταναλωτές, ενώ ταυτόχρονα κλονίζουν την εμπιστοσύνη τους στο ηλεκτρονικό εμπόριο.

Η Ανεξάρτητη Αρχή «Συνήγορος του Καταναλωτή» δέχθηκε χιλιάδες αναφορές καταναλωτών που αφορούσαν σε ηλεκτρονικές αγορές αγαθών, με την πλειονότητα αυτών να αφορά στη μη προσήκουσα εκτέλεση των παραγγελιών (κυρίως προϊόντων τεχνολογίας) από διαδικτυακές ιστοσελίδες εταιρειών, που τα διαθέτουν σε ιδιαίτερα προνομιακές τιμές σε σχέση με ανταγωνίστριες εταιρείες. Οι καταναλωτές είχαν προκαταβάλει την αξία της παραγγελίας στα ηλεκτρονικά καταστήματα, αλλά ούτε το προϊόν τους παραδόθηκε, ούτε τα χρήματα τους επιστράφηκαν.

Ο Συνήγορος του Καταναλωτή διαβίβασε τις αναφορές στις επιχειρήσεις και αφού δεν έλαβε απάντηση εξέδωσε Συστάσεις προς τις επιχειρήσεις που παραβίαζαν τη νομοθεσία για την προστασία του καταναλωτή. Επίσης, διαβίβασε τις υποθέσεις στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου για την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων, προχωρώντας ταυτόχρονα στην ανακοίνωση ενδεχόμενων αξιόποινων πράξεων προς τους αρμόδιους Εισαγγελεείς Πρωτοδικών. Τέλος, εξέδωσε δελτία τύπου επιστώντας την προσοχή στο καταναλωτικό κοινό.

Αξίζει να σημειωθεί επιγραμματικά ότι με την πρόσφατη ευρωπαϊκή νομοθεσία, η οποία ενσωματώθηκε στην Ελλάδα με τους ν. 4933/2022 και ν. 5019/2023, θεσπίστηκαν ειδικές υποχρεώσεις ενημέρωσης του καταναλωτή που ενισχύουν τη διαφάνεια στις επιγραμμικές αγορές (πλατφόρμες αναζήτησης προϊόντων), ώστε να μην υπάρχει αμφιβολία ως προς την ταυτότητα του αντισυμβαλλομένου, ο καταναλωτής δηλαδή να γνωρίζει με σαφήνεια κατά ποιου προμηθευτή πρέπει να στραφεί σε περίπτωση που ανακύψει κάποιο πρόβλημα (π.χ. αγορά ελαττωματικού προϊόντος).

Ο πάροχος της επιγραμμικής αγοράς υποχρεούται επιπλέον και στην παροχή πληροφοριών έναντι του καταναλωτή αναφορικά με τις παραμέτρους που καθορίζουν την κατάταξη των εμφανιζόμενων εταιρειών ως αποτέλεσμα αναζήτησης προσφορών. Ειδικότερα, ο καταναλωτής πρέπει να γνωρίζει αν το αποτέλεσμα της αναζήτησής του παρουσιάζεται με τη συγκεκριμένη κατάταξη λόγω χορηγίας ή διαφήμισης του προμηθευτή και επομένως είναι αποτέλεσμα ανταλλάγματος.

Επίσης, οι καταναλωτές πρέπει να ενημερώνονται για τις αξιολογήσεις και τις κριτικές προϊόντων, οι οποίες ελέγχονται αν πράγματι υποβάλλονται από υπαρκτούς καταναλωτές και δεν αποτελούν πρακτικές που νοθεύουν την κρίση τους.

Τέλος, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο ηλεκτρονικό εμπόριο οφείλουν να εγγραφούν στην [πλατφόρμα Ηλεκτρονικής Επίλυσης Διαφορών \(HEΔ\)](#) και να αναφέρουν με διαφανή τρόπο και σε σημείο άμεσα αντιληπτό από τον καταναλωτή τη δυνατότητα ηλεκτρονικής επίλυσης της μεταξύ τους διαφοράς μέσω της [πλατφόρμας HEΔ](#) καθώς και τον αριθμό άδειας ασκήσεως επαγγέλματος ή την άδεια λειτουργία της επιχείρησης, τον αριθμό φορολογικού μητρώου του προσώπου και τον αριθμό Γενικού Εμπορικού Μητρώου.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το νομοθετικό πλαίσιο της προστασίας των καταναλωτών ενισχύθηκε, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι οι καταναλωτές δεν πρέπει να εξακολουθούν να είναι προσεκτικοί στις ηλεκτρονικές τους συναλλαγές και οι επιχειρήσεις υποχρεωμένες να τηρούν την ισχύουσα νομοθεσία. Στο πλαίσιο αυτό, ο Συνήγορος του Καταναλωτή θα συνεχίσει σε κάθε περίπτωση να αποτελεί έναν εξισορροπητικό παράγοντα μεταξύ των μερών για την εύρυθμη, σύννομη και αποτελεσματική λειτουργία της αγοράς.

Ανοιχτές και Ολοκληρωμένες Διαβουλεύσεις

Ενέργεια

Η ΡΑΕ θέτει σε δημόσια διαβούλευση:

α) έως τις 22.05.2023 την εισήγηση του Διαχειριστή του ΕΣΦΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 26, 27 & 30 του Ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΕ) 2017/460 και του εγκεκριμένου Κανονισμού Τιμολόγησης (Απόφαση ΡΑΕ 98/2023), στο πλαίσιο έγκρισης του Επιτρεπόμενου Εσόδου για τη Ρυθμιστική Περίοδο 2024-2027 και των Τιμολογίων για το έτος 2024.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

β) έως τις 22.05.2023 την Μελέτη Κόστους Οφέλους του Διαχειριστή του ΕΣΦΑ για το ποσοστό διασποράς του κόστους της Εγκατάστασης ΥΦΑ στη Ρεβυθούσσα για τη Ρυθμιστική Περίοδο 2024-2027.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

γ) έως τις 05.05.2023 την πρόταση του Διαχειριστή ΔΕΣΦΑ Α.Ε. για το Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ) περιόδου 2023-2032.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Η ΡΑΕ ολοκλήρωσε τη δημόσια διαβούλευση σχετικά με:

α) την τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσιας Αγοράς και επί της εισήγησης της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. σχετικά με την τροποποίηση του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#) και [εδώ](#)

Επικοινωνίες

Η ΕΕΤΤ θέτει σε δημόσια διαβούλευση:

α) έως τις 15.05.2023 την τροποποίηση της απόφασης για την Digea-Ψηφιακός Πάροχος Α.Ε.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

β) έως τις 08.05.2023 τον Κανονισμό Λειτουργίας Συστήματος Διαχείρισης Φάσματος.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

γ) έως τις 08.05.2023 την τροποποίηση του Κανονισμού όρων χρήσης ραδιοφάσματος.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

δ) έως τις 26.04.2023 την Αναθεώρηση του Κανονισμού χρήσης ραδιοφάσματος υπό Γενική Άδεια.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις

Προστασία καταναλωτή| Κώδικας Δεοντολογίας για ανακοινώσεις μείωσης της τιμής

Δημοσιεύτηκε ο νέος **Κώδικας Δεοντολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την σωστή επικοινωνία των μειώσεων τιμής** (όπως ενδεικτικά οι προσφορές, εκπτώσεις και προωθητικές ενέργειες), με τον οποίο καταργείται η υπ' αρ. 56885/10-11-2014 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας «Κώδικας δεοντολογίας για την προστασία του καταναλωτή κατά τις προσφορές, τις εκπτώσεις και τις προωθητικές ενέργειες» (Β' 3107). Επιχειρήσεις και καταναλωτές μπορούν να συμβουλευτούν τόσο τον Κώδικα Δεοντολογίας όσο και τον **Εικονογραφημένο Πρακτικό Οδηγό του ΣΕΒ**, ο οποίος εκδόθηκε υπό την αιγίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και αποδίδει με απλό τρόπο, μέσα από εικονοπαράδειγματα, το περιεχόμενο του Κώδικα Δεοντολογίας.

Για τον Κώδικα δεοντολογίας πιάστε [εδώ](#) και για τον Εικονογραφημένο Πρακτικό Οδηγό πιάστε [εδώ](#)

Ενέργεια, ενεργειακός συμψηφισμός, διαχείριση αποβλήτων

Ψηφίστηκε ο **ν. 5043/2023** στον οποίο περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για την **ηλεκτρονική καταχώριση κατάστασης υπόχρεων προσώπων προς υποβολή δηλώσεων πόθεν έσχες** (άρθρο 54), για τις νομοθετικά προβλεπόμενες ανεξάρτητες αρχές (Κεφάλαιο Β'), το **Επενδυτικό σχέδιο Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων** (άρθρο 108), τους **κανόνες κοστολόγησης και τιμολόγησης Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων** (άρθρο 111), την **τροποποίηση, κατάτμηση και ενοποίηση αδειών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας** (άρθρο 112), τους **φορείς και την πηγή χρηματοδότησης για τα προγράμματα ενεργειακού συμψηφισμού και αυτοπαραγωγής** (άρθρο 113),

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ευρωπαϊκές Συμπράξεις

Θεσπίστηκαν οι γενικοί όροι και οι διαδικασίες εκτέλεσης της Δράσης «**Συμμετοχή στις Κοινές Επιχειρήσεις (ΚΕ) των Ευρωπαϊκών Συμπράξεων για α) την Ευρωπαϊκή Υπολογιστική Υψηλών Επιδόσεων (European High Performance Computing/HPC) και β) τις "Βασικές Ψηφιακές Τεχνολογίες" (Key Digital Technologies - Joint Undertaking/KDT-JU)**».

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρική Ενέργεια

α) Τροποποιήθηκε προγενέστερη απόφαση σχετικά με την «**Καθορισμός μεθοδολογίας και μαθηματικού τύπου, για τον υπολογισμό της διοικητικά καθοριζόμενης μοναδιαίας τιμής για κάθε κατηγορία μονάδων παραγωγής και για τα χαρτοφυλάκια Α.Π.Ε. στο πλαίσιο της λειτουργίας του Προσωρινού Μηχανισμού Επιστροφής Μέρους Εσόδων Αγοράς Επόμενης Ημέρας του άρθρου 12Α του ν. 4425/2016**».

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

β) Ρυθμίστηκε ο **επιμερισμός σε μία ή περισσότερες Κοινότητες του ειδικού τέλους υπέρ των οικιακών καταναλωτών σε περιοχές όπου λειτουργούν σταθμοί ΑΠΕ και Υβριδικοί Σταθμοί για το έτος 2020**, καθώς και σταθμοί ΑΠΕ, που εξαιρούνται από την υποχρέωση να λάβουν άδεια παραγωγής ή βεβαίωση παραγωγού ηλεκτρικής ενέργειας για τα έτη 2010 έως και 2019.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

γ) Διευρύνθηκε το αντικείμενο της **Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας** η οποία μετονομάστηκε σε **Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων** με αρμοδιότητες επί των υπηρεσιών ύδατος και της διαχείρισης των αστικών αποβλήτων, καθώς και της υδατικής πολιτικής.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

δ) Καθορίστηκε η **τιμή αναφοράς για την αποζημίωση της παραγόμενης ενέργειας των σταθμών** του άρθρου 89 του ν. 4986/2022 (σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης).

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ε) Χορηγήθηκε **ενίσχυση για επιχειρήσεις τομέων και υποτομέων που εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα**, λόγω του κόστους δικαιωμάτων του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου της Ε.Ε. που μετακυλιέται στις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

στ) Τροποποιήθηκε προγενέστερη απόφαση σχετικά με την **χορήγηση επιδότησης από το Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης, της τιμολογητέας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας των μη οικιακών καταναλωτών, για την επέκταση χορήγησης επιδότησης τους μήνες Ιανουάριο-Φεβρουάριο 2023.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Περιβάλλον

Καθορίστηκαν **οι στόχοι διατήρησης φυσικών οικοτόπων και ειδών του Παραρτήματος I και II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Τόπους Κοινοτικής Σημασίας καθώς και για τα είδη ορνιθοπανίδας του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), του εθνικού οικολογικού δικτύου NATURA 2000.** Με τις εν λόγω αποφάσεις επιχειρείται να διασφαλιστεί η διατήρηση της ικανοποιητικής κατάστασης των οικοτόπων και ειδών στο πλαίσιο σχετικών υποχρεώσεων που απορρέουν από το εθνικό και ευρωπαϊκό πλαίσιο προστασίας. Δεδομένης της εκτεταμένης έλλειψης δεδομένων και γνώσης για την κατάσταση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, διαπιστώνεται ότι σε αρκετές περιπτώσεις, δεν κατέστη εφικτό να τεθούν συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι ή/και εξειδικευμένοι στόχοι, γεγονός που επιβάλλει, σύμφωνα και με την παρ.2, άρθρο 8 ν.3937/2011 την εκπόνηση κατά προτεραιότητα προγραμμάτων έρευνας και συγκέντρωσης στοιχείων και πληροφοριών, με στόχο τον εμπλουτισμό της γνώσης ώστε να καθοριστεί η αναγκαία κατάσταση διατήρησης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#), [εδώ](#) και [εδώ](#).

Επενδυτικά Σχέδια

Τροποποιήθηκε η υπουργική απόφαση σχετικά με την **σύσταση Επιτροπής Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων του άρθρου 118 του ν. 4887/2022.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Επιχειρηματικότητα

Τροποποιήθηκε ως προς τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης αιτήσεων υποβολής στην **Προκήρυξη Καθεστώτος Ενισχύσεων «Επιχειρηματικότητα 360»**, του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτροκίνηση

Εγκρίθηκε η **μελέτη σκοπιμότητας** του άρθρου 123 του ν. 5007/2022 για την **σύσταση εθνικού φορέα για την ηλεκτροκίνηση.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Κρατικές Ενισχύσεις

Τροποποιήθηκε προγενέστερη απόφαση σχετικά με τον **καθορισμό της διαδικασίας και των όρων χορήγησης των δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας βάσει του Προσωρινού Πλαισίου της Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις για την στήριξη της οικονομίας.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Καλάθι Νοικοκυριού

Καθορίστηκαν οι κατηγορίες προϊόντων που εντάσσονται στο «καλάθι στο νοικοκυριού» και η συχνότητα αποστολής του καταλόγου προϊόντων από τους υπόχρεους.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΕΣΠΑ

Συγκροτήθηκε το Θεματικό Δίκτυο για την Ολοκληρωμένη Εδαφική και Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Μητρώο Περιβαλλοντικών Ελεγκτών

Συστάθηκε με την έκδοση του σχετικού ΠΔ το Μητρώο Περιβαλλοντικών Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ρυθμίστηκαν ζητήματα που αφορούν στους Περιβαλλοντικούς Ελεγκτές.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πρατήρια Υδρογόνου

Καθορίστηκαν οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι τεχνικές προδιαγραφές για την εγκατάσταση πρατηρίων υδρογόνου για την κίνηση οχημάτων οδικών μεταφορών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αποφάσεις Ανεξάρτητων Αρχών & Οργάνων

Ενέργεια

Με απόφαση της ΡΑΕ:

α) Καθορίστηκαν οι χρεώσεις χρήσης του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

β) Τροποποιήθηκε η Πρότυπη Σύμβαση Μεταφοράς για μη εξαιρούμενους χρήστες του αγωγού IGB.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

γ) Εγκρίθηκε το Πρόγραμμα Ανάπτυξης της εταιρείας με την επωνυμία γ.1) «Εταιρεία Διανομής Αερίου Αττικής Α.Ε.», γ.2) «Εταιρεία Διανομής Αερίου Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας Α.Ε» για την περίοδο 2022-2026.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#) και [εδώ](#)

ε) Εγκρίθηκαν οι τιμές των παραμέτρων που υπεισέρχονται στον υπολογισμό του κόστους εξισορρόπησης φορτίου του ΕΣΜΦΑ για το έτος 2023.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

στ) Τροποποιήθηκε ο Κώδικας Διαχείρισης του αγωγού Trans Adriatic Pipeline (TAP)

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ζ) Εγκρίθηκε το αίτημα της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. για την **ενίσχυση της αλληλεγγύης μέσω καλύτερου συντονισμού των αγορών φυσικού αερίου, αξιόπιστων δεικτών αναφοράς για τις τιμές και διασυνοριακών ανταλλαγών αερίου.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Επικοινωνίες

Με απόφαση της ΕΕΤΤ:

α) Δημοσιεύθηκαν τα **αποτελέσματα του Κοστολογικού Ελέγχου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος Α.Ε. έτους 2021** (με απολογιστικά στοιχεία 2019) για τις υπό ρύθμιση αγορές χονδρικής.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

β) Ρυθμίστηκε η απορρύθμιση αγοράς τερματικού κλήσεων σε κινητά δίκτυα στην Ελληνική Επικράτεια/Άρση Κανονιστικών Υποχρεώσεων (5ος κύκλος).

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

02. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ασπασία Μάλλιου

Tax Partner

Δικηγορική Εταιρεία «Ποταμίτης-Βεκρής»

[Linkedin](#)

Δήμητρα Κασιόπη

Associate

Δικηγορική Εταιρεία «Ποταμίτης-Βεκρής»

[Linkedin](#)

«Όρια της φορολογικής διαφοράς, κατά τον έλεγχο της από την εκτελεστική και ακολούθως τη δικαστική εξουσία: Τρεις πρόσφατες και σημαντικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας»

Η ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (ΔΕΔ), που συνιστά όργανο της φορολογικής διοίκησης (εκτελεστική εξουσία) αποτελεί το πρώτο και υποχρεωτικό στάδιο, για τη μεταγενέστερη παραδεκτή προσφυγή στα διοικητικά δικαστήρια ουσίας. Έτσι, η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής συνιστά προϋπόθεση παραδεκτού για την υποβολή αιτήματος παροχής έννομης προστασίας ενώπιον της αρμόδιας δικαστικής εξουσίας, (63 του ν. 2717/1999).

Η πρόσφατη αυτή υποχρεωτική διαδικαστική προϋπόθεση (ιεραρχική προσφυγή) καθώς και τα όρια και το περιεχόμενο των ζητημάτων που αυτή εξετάζει, σε σχέση με τα αντίστοιχα όρια διάγνωσης της διαφοράς από τη δικαστική εξουσία έχουν αποτελέσει αντικείμενο ερμηνευτικών αντιπαραθέσεων μεταξύ της φορολογικής αρχής και των φορολογούμενων. Με την πρώτη να επιχειρεί να περιορίσει ερμηνευτικά το εύρος της διαφοράς που τίθεται προς διάγνωση ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων ουσίας και τους δεύτερους να επιχειρούν να διευρύνουν κατά το δυνατόν τα όρια αυτά.

Με πρόσφατες αναιρετικές του αποφάσεις, το Συμβούλιο της Επικρατείας πήρε θέση σε αρκετά από τα τεθέντα ερμηνευτικά ζητήματα, δημιουργώντας πρωτότυπη νομολογία.

Ειδικότερα:

Με τη με αριθμό 962/2022 απόφαση του, το ανώτατο δικαστήριο έκρινε ότι ο φορολογούμενος - προσφεύγων καλείται υποχρεωτικά σε ακρόαση (άρθρο 20 Σ.) από τη ΔΕΔ, στην περίπτωση που η ελέγχουσα φορολογική αρχή θέτει υπόψη της νέα στοιχεία ή πραγματικά περιστατικά, τα οποία περιήλθαν σε γνώση της μετά την έκδοση της πράξης οριστικού διορθωτικού προσδιορισμού φόρου από αυτή και, ως εκ τούτου, δεν θα μπορούσαν να είναι σε γνώση του φορολογούμενου. Η υποχρεωτικός αυτός χαρακτήρας συντρέχει υπό την προϋπόθεση ότι η απάντηση του φορολογούμενου πρόκειται να επηρεάσει θετικά ή αρνητικά την έκβαση της υπόθεσής του. Αντίθετα, τέτοια υποχρέωση κλήσης σε ακρόαση δεν γεννάται, όταν η ΔΕΔ απορρίπτει σιωπηρά την παραπάνω ενδικοφανή προσφυγή.

Με τις με αριθμούς 1506-1510/2022 αποφάσεις του, το Συμβούλιο της Επικρατείας έκανε δεκτό ότι αμιγώς νομικοί ισχυρισμοί, όπως ισχυρισμοί περί παραγραφής ή περί αντισυνταγματικότητας, οι οποίοι δεν προτάθηκαν με την ενδικοφανή προσφυγή, μπορούν να προβληθούν για πρώτη φορά με τη δικαστική προσφυγή, χωρίς περιορισμό. Και αυτό διότι, κατά την εξέτασή τους, το δικαστήριο ουσίας δεν υποχρεούται σε νέα έρευνα των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης, ενώ θεωρείται το πλέον αρμόδιο να κρίνει τη βασιμότητά τους. Αντίθετα, πραγματικοί ισχυρισμοί δεν μπορούν να προβληθούν παραδεκτά ενώπιον των δικαστηρίων ουσίας, αν δεν έχουν προταθεί ενώπιον της εκτελεστικής εξουσίας (ελεγκτική αρχή – ΔΕΔ), εκτός αν αφορούν σε οφισγενή γεγονότα ή/ και αντικρούουν πρωτότυπες παραδοχές της απόφασης της ΔΕΔ.

Τέλος, με την απολύτως πρόσφατη με αριθμό 1162/2022 απόφαση του, το αναιρετικό δικαστήριο ξεκαθάρισε με ρητό τρόπο ότι ο περιορισμός προβολής ισχυρισμών που πλήττουν την ουσιαστική βάση του καταλογισμού δεν αφορά και δεν επεκτείνεται στα αποδεικτικά στοιχεία που τον στηρίζουν. Έτσι, καθίσταται πλέον απολύτως σαφές ότι ο φορολογούμενος δύναται να προσκομίσει για πρώτη φορά στο δικαστήριο ουσίας, στοιχεία τα οποία δεν είχαν κατατεθεί στην ελεγκτική αρχή ούτε και στη ΔΕΔ, αρκεί με αυτά να μην μεταβάλλεται η ουσία των πραγματικών ισχυρισμών που είχαν αναπτυχθεί από τον φορολογούμενο ενώπιον της φορολογικής αρχής. Η ερμηνευτική αυτή διευκρίνιση του αναιρετικού δικαστηρίου βρίσκεται σε απόλυτη αρμονία με τον συνταγματικό κανόνα της νομιμότητας του φόρου (άρθρο 78 Σ.), κατά τον οποίο ο φορολογικός δικαστής υποχρεούται σε εγγυητικό έλεγχο ουσίας της φορολογικής βάσης (υποκείμενο και αντικείμενο του φόρου), όπως αυτό περιγράφεται στον τυπικό νόμο και εξατομικεύεται από την εκτελεστική εξουσία και κατά τη φοροδοτική ικανότητα του φορολογικού υποκειμένου (άρθρο 4 παρ.5 Σ.). Με άλλα λόγια, ο φορολογικός δικαστής υποχρεούται από το Σύνταγμα να προβαίνει σε ουσιαστικό έλεγχο του προσδιορισθέντος από τη φορολογική αρχή φόρου, καθώς το ύψος του φόρου κατά τα ουσιαστικά του χαρακτηριστικά δεν προσδιορίζεται κατά διακριτική ευχέρεια από την εκτελεστική εξουσία, αλλά περιγράφεται περιοριστικά στον τυπικό νόμο.

Πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις

Ρύθμιση φορολογικών οφειλών

Δόθηκαν διευκρινίσεις σε οφειλέτες οι οποίοι απώλεσαν έως την 1.2.2023 ρύθμιση τμηματικής καταβολής των άρθρων 98-109 του ν.4611/2019 και του άρθρου 289 του ν.4738/2020 σχετικά με τη δυνατότητα επανένταξής τους στο ίδιο καθεστώς ρύθμισης με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις για την υπολειπόμενη οφειλή και για τον εναπομείναντα αριθμό δόσεων της ρύθμισης με την επιφύλαξη του ελαχίστου ποσού μηνιαίας δόσης, κατόπιν υποβολής αίτησης επανένταξής τους σε αυτή.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Δόθηκαν οδηγίες και διευκρινίσεις σχετικά με τη διαδικασία υπαγωγής στη ρύθμιση τμηματικής καταβολής σε έως εβδομήντα δύο (72) δόσεις (άρθρα 4 έως 13 του ν.5036/2023), τα αποτελέσματα υπαγωγής σε αυτή καθώς και λοιπά στοιχεία της ρύθμισης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Καθορίστηκαν ειδικά θέματα και λεπτομέρειες για την ρύθμιση τμηματικής καταβολής σε έως εβδομήντα δύο (72) δόσεις κατ' εφαρμογή των άρθρων 4 έως και 13 του ν. 5036/2023. Συγκεκριμένα αποφασίστηκε ότι η αίτηση για υπαγωγή στο πρόγραμμα ρύθμισης τμηματικής καταβολής των διατάξεων των άρθρων 4 έως και 13 του ν. 5036/2023 (Α'77) υποβάλλεται ηλεκτρονικά στη Φορολογική Διοίκηση μέχρι και την 31η Ιουλίου 2023. Παράλληλα καθορίστηκαν οι προϋποθέσεις υπαγωγής, το είδος των οφειλών που μπορούν να υπαχθούν στη ρύθμιση, οι συνέπειες της απώλειάς της, το πλήθος των δόσεων, αλλά και ο τόκος κατά τη διάρκεια της ρύθμισης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Καθορίστηκε η διαδικασία επανένταξης στις ρυθμίσεις των άρθρων 98-109 του ν. 4611/2019 και του άρθρου 289 του ν. 4738/2020. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, οφειλέτης που απώλεσε έως την 1η Φεβρουαρίου 2023 ρύθμιση τμηματικής καταβολής σύμφωνα με τις διατάξεις των ως άνω νόμων δύναται, κατόπιν αίτησής του, να επανενταχθεί στο ίδιο καθεστώς ρύθμισης με τους ίδιους όρους, προϋποθέσεις και ευεργετήματα, για την υπολειπόμενη οφειλή κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και για τον εναπομείναντα αριθμό ανεξόφλητων δόσεων της ρύθμισης. Η αίτηση για επανένταξη σε ρύθμιση κατά την παρ. 1 υποβάλλεται ψηφιακά, μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE της Α.Α.Δ.Ε., μέχρι και την 31^η.07.2023.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Φ.Π.Α εκρών που αφορά σε ποσά επιστροφής (rebate) ο οποίος έχει εκτέσει σε προηγούμενα έτη

Δόθηκαν οδηγίες σχετικά με τη φορολογική μεταχείριση του ΦΠΑ εκρών που αφορά σε ποσά επιστροφής rebate του άρθρου 35 του ν. 3918/2011, ο οποίος ενώ είχε εκτέσει από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων σε προηγούμενα φορολογικά έτη, επιστρέφεται σε μεταγενέστερο φορολογικό έτος με βάση δικαστική απόφαση με την οποία μειώνεται η βάση υπολογισμού του ΦΠΑ εκρών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αξιοποίηση φορολογικής απαλλαγής σε επενδυτικά σχέδια των ν. 3908/2011 και ν. 4399/2016

Ψηφίστηκε ο ν.5039/2023 στο άρθρο 5 του οποίου προβλέπεται ότι για τις επιχειρήσεις, επενδυτικά σχέδια των οποίων έχουν υπαχθεί στους ν. 3908/2011 και 4399/2016, τα οποία, μέχρι την 31^η.12.2022, έχουν υποβάλει αίτηση για την πιστοποίηση υλοποίησης ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) ή εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού τους σχεδίου ή της ολοκλήρωσής του, δικαιούνται τη χρήση της ωφέλειας κινήτρου φορολογικής απαλλαγής. Κατ' εξαίρεση για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν το έτος 2022, εφόσον η απόφαση πιστοποίησης εκδοθεί έως την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των δηλώσεων εισοδήματος του φορολογικού έτους 2022.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Συμφηφισμός Φ.Α.Π. και ΕΝ.Φ.Ι.Α με οφειλές των υπόχρεων στους φόρους αυτούς

Δόθηκαν διευκρινίσεις για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 40 του ν. 4949/2022 σχετικά με τον **συμφηφισμό του Φ.Α.Π. και του ΕΝ.Φ.Ι.Α., που προέκυψαν από τη διενέργεια νέου προσδιορισμού του φόρου**, σε εφαρμογή της υπ' αριθ. 2333/2016 ακυρωτικής απόφασης ΣΤΕ, με οφειλές των φορολογούμενων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Διακανονισμός φόρου εισροών για επενδυτικό αγαθό που δεν ετέθη σε λειτουργία εντός 5ετίας από την απόκτησή του

Παρατέθηκαν οι **προθεσμίες ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων** που έχουν υπαχθεί στους ν.3299/2004, ν.3908/201 και ν.4399/2016, καθώς και **τα δικαιολογητικά** που οφείλουν να έχουν οι υποκείμενες στον φόρο επιχειρήσεις προκειμένου να αποδεικνύουν το δικαίωμα παράτασης ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου, ώστε να μην υπάρχει η υποχρέωση διακανονισμού του φόρου εισροών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Κατάλογος δικαιοδοσιών για ανταλλαγή εκθέσεων ανά χώρα (ΕαΧ)

Καθορίστηκε ο **κατάλογος των Δικαιοδοσιών των Αρμόδιων Αρχών** της Πολυμερούς Συμφωνίας Αρμόδιων Αρχών (ΠΣΑΑ) για την Ανταλλαγή Εκθέσεων ανά Χώρα (ΕαΧ), βάσει της παρ. 1 του άρθρου όγδοου του Μέρους Δεύτερου του ν. 4490/2017 (Α' 150), για στοιχεία του φορολογικού έτους 2021.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πολυνομοσχέδιο | Διατάξεις φορολογικού ενδιαφέροντος

Κοινοποιήθηκαν οι φορολογικού ενδιαφέροντος διατάξεις του ν. 5036/2023. Συγκεκριμένα, το άρθρο 14 αφορά στην έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας και την παρακράτηση κατά τη μεταβίβαση ακινήτου, ενώ το άρθρο 15 στην αλληλέγγυα ευθύνη προσώπων σε περίπτωση απόκτησης ακινήτου από επαχθή αιτία. Ακολουθώντας, το άρθρο 30 του ίδιου νόμου αφορά στην **εφαρμογή κινήτρων ηλεκτρονικής τιμολόγησης άρθρου 71ΣΤ του Κ.Φ.Ε. και για το 2023**, ενώ το άρθρο 32 αφορά στη μεταγραφή πράξεων μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων. Με το άρθρο 39 **ρυθμίστηκαν περαιτέρω οι υποχρεώσεις παρόχων υπηρεσιών πληρωμών, και προσδιορίστηκαν οι κυρώσεις σε αυτούς σε περίπτωση παραβίασης** (άρθρο 40). Με το άρθρο 41 προστέθηκε η υποχρέωση διασύνδεσης τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης με τη Φορολογική Διοίκηση, ενώ με το άρθρο 42 προβλέφθηκαν κυρώσεις για παραβίαση της ως άνω υποχρέωσης. Τέλος, το άρθρο 93 αφορά στις **ρυθμίσεις καταβολής δόσεων για τον φόρο εισοδήματος του φορολογικού έτους 2022**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Προθεσμία δήλωσης λύσης μίσθωσης στην ΑΑΔΕ για μισθώσεις που έχουν λυθεί έως και 31.12.2022

Καθορίστηκε ότι σε **περίπτωση που συμφωνία μίσθωσης**, για την οποία έχει υποβληθεί ηλεκτρονικά ή έχει κατατεθεί στη Δ.Ο.Υ. «Δήλωση Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας», **έχει λυθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2022, ο εκμισθωτής υποχρεούται να δηλώσει μέχρι την 30^η Ιουνίου 2023 την ημερομηνία της λύσης**, διαφορετικά η συμφωνία της μίσθωσης θεωρείται ότι είναι σε ισχύ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Απαλλαγή από το τέλος επιτηδεύματος σε επιχειρήσεις που αυξάνουν τις θέσεις εργασίας

Καθορίστηκε ο τρόπος υπολογισμού της αύξησης του μέσου αριθμού εργαζομένων με σχέση εργασίας πλήρους απασχόλησης, του τρόπου και της διαδικασίας διακρίβωσης και ελέγχου των προϋποθέσεων και **κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας, προκειμένου για την εφαρμογή των διατάξεων εξαιρέσεως από το τέλος επιτηδεύματος** του άρθρου 180 του ν. 4972/2022.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2022

Ορίστηκε για το φορολογικό έτος 2022 ο **τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2022, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνοποβάλλονται με αυτή** και ο τύπος και το περιεχόμενο της πράξης διοικητικού/διορθωτικού προσδιορισμού φόρου φορολογικών ετών 2022 και εφεξής.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Έντυπο Ε3 & Ε9

Αποσαφηνίστηκαν κρίσιμα ζητήματα με σκοπό την **παροχή οδηγιών για την ορθή συμπλήρωση** του εντύπου **Ε3** (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα) και της Κατάστασης της Φορολογικής Αναμόρφωσης για το φορολογικό έτος 2022.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ορίστηκε για το φορολογικό έτος 2022 ο **τύπος και το περιεχόμενο** της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» (**έντυπο Ε3**) καθώς και της κατάστασης φορολογικής αναμόρφωσης που τη συνοδεύει ως το συνημμένο παράρτημα της παρούσας για την ομοιόμορφη εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων των άρθρων 67 και 68 του ν.4172/2013 «Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις».

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Καθορίστηκε ο **τύπος και περιεχόμενο** της δήλωσης στοιχείων ακινήτων (**Ε9**) φυσικών και νομικών προσώπων έτους 2023 και επόμενων ετών, συμπληρώνοντας τις ΠΟΛ 1052/2014 και ΠΟΛ 1200/2014 αποφάσεις ΓΓΔΕ ως προς τον τρόπο αναγραφής ακινήτων στις περιπτώσεις ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας, κτισμάτων, μελλοντικών ή μη αποπερατωμένων, ανεγειρόμενης οικοδομής που μεταβιβάζονται από κατασκευαστή, καθώς και οικοπέδων και γηπέδων που βρίσκονται εντός Ειδικών Σχεδίων Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων του ν. 3986/2011 ή εντός Σχεδίου Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης του ν. 4062/2012, μέχρι τη μεταβίβαση τους από το φορέα της επένδυσης προς τρίτους.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Παρατάθηκε η προθεσμία υποβολής δηλώσεων στοιχείων ακινήτων (Ε9) μέχρι και την **12η.4.2023**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Βιβλία καταχώρισης εισπρακτέων και επιστρεπτέων ποσών

Αντικαταστάθηκε η παράγραφος 6 του άρθρου 3 της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1202/2014 Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. με θέμα: «Καθορισμός βιβλίων καταχώρισης εισπρακτέων και επιστρεπτέων ποσών κατά τις διατάξεις του άρθρου 30 του ν.4174/2013, όπως ισχύει», και πλέον ορίζει ότι Φύλλα έκπτωσης ατομικά ή συγκεντρωτικά, που εκδίδονται κεντρικά από τη Γενική Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ.), δύναται να εξοφληθούν κεντρικά από αυτήν, ανεξάρτητα από το εάν εκκαθαρίζονται από τη Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ. ή από άλλη Υπηρεσία της ΑΑΔΕ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Κατάρτιση διμερούς σύμβασης αναδιάρθρωσης

Τροποποιήθηκε η υπό στοιχεία 66468 ΕΞ 2021 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών - Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Διαδικασία επιβεβαίωσης της βιωσιμότητας ή φερεγγυότητας του οφειλέτη, κατά περίπτωση, και διαδικασίας κατάρτισης της διμερούς σύμβασης αναδιάρθρωσης». Συγκεκριμένα, προβλέφθηκε ότι στη διαδικασία, η οποία ρυθμίζεται από την ως άνω απόφαση, δύναται να ενταχθεί οφειλέτης ο οποίος, μετά την ολοκλήρωση υποβολής της αίτησης, διαπιστώνεται από την ηλεκτρονική πλατφόρμα ότι η διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης των οφειλών του περατώθηκε ως άκαρπη λόγω απόρριψης της αίτησής του.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Διαπραγμάτευση στο πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού

Τροποποιήθηκε η υπό στοιχεία 67360 ΕΞ 2021 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών - Ανάπτυξης και Επενδύσεων Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Ρύθμιση τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων της διαδικασίας διαπραγμάτευσης στο πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού του Κεφαλαίου Α' του Μέρους Δευτέρου του Βιβλίου πρώτου ν. 4738/2020». Συγκεκριμένα, **προβλέφθηκαν οι συνέπειες της μη οριστικοποίησης της αίτησης εντός 3 μηνών, ενώ αναπροσαρμόστηκε το ποσό αναφοράς για τον χαρακτηρισμό ενός κινητού ως μικρής ή μεγάλης αξίας, καθώς και το επιτόκιο ρύθμισης που χρησιμοποιεί η αυτοματοποιημένη λύση.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αναστολή λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης – Ειδικό πρόστιμο – Ειδική χρηματική κύρωση

Τροποποιήθηκε το άρθρο 1 της υπό στοιχεία Α.1166/16.7.2021 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ, αναφορικά με τις κατηγορίες των υπόχρεων της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 λόγω των διαμορφούμενων υγειονομικών συνθηκών και του άρθρου 2, αναφορικά με το είδος ελέγχου για την επιβολή του μέτρου αναστολής λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης, μετά την τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 με το άρθρο 174 του ν. 4972/2022 και την προσθήκη της παράβασης της μη διαβίβασης στο Πληροφοριακό Σύστημα Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (ΦΗΜ) της ΑΑΔΕ στοιχείων λιανικής πώλησης που έχουν εκδοθεί μέσω ΦΗΜ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Τροποποιήθηκε η υπό στοιχεία Α.1169/21.07.2021 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ, μετά την τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 με το άρθρο 174 του ν. 4972/2022, αναφορικά με την επιβολή των κυρώσεων του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 σε περίπτωση μη διαβίβασης στο Πληροφοριακό Σύστημα Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (ΦΗΜ) της ΑΑΔΕ στοιχείων λιανικής πώλησης που έχουν εκδοθεί μέσω ΦΗΜ, ενώ ρυθμίστηκαν σχετικά διαδικαστικά ζητήματα.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Υπογραφή Πιστοποιητικών Φορολογικής Κατοικίας

Δόθηκε εξουσιοδότηση υπογραφής στον Προϊστάμενο Διεύθυνσης Διεθνών Φορολογικών Σχέσεων των Πιστοποιητικών Φορολογικής Κατοικίας (Tax Residence Certificate), τα οποία απευθύνονται στις αλλοδαπές Φορολογικές Αρχές.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Νομολογία και Γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ

ΣΤΕ 1696/2022 | Έκπτωση από το εισόδημα των τόκων υπερημερίας επί αποζημιώσεως που επιδικάστηκε με διαιτητική ή δικαστική απόφαση λόγω παραβίασης συμβατικών υποχρεώσεων

Με απόφαση του ΣΤΕ έγινε δεκτό ότι **τόκοι υπερημερίας επί αποζημιώσεως** που επιδικάστηκε με διαιτητική ή δικαστική απόφαση λόγω παραβίασης συμβατικών υποχρεώσεων, που είχαν αναληφθεί στο πλαίσιο της επιχειρηματικής δραστηριότητας προς το συμφέρον της επιχείρησης, **εκπίπτουν από το εισόδημα**. Καθ' ερμηνεία της αιτιολογικής έκθεσης των άρθρων 22 και 23 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος κρίθηκε ότι οι ως άνω τόκοι δεν εμπίπτουν στην εξαίρεση της περίπτωσης ε' του άρθρου 23 του ν. 4172/2013.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 962/2022 | Κλήση σε ακρόαση του προσφεύγοντος ενώπιον της ΔΕΔ

Με τη με αριθμό 962/2022 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας έγινε δεκτό ότι η **Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών δεν υποχρεούται, παρά μόνο δύναται, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, στο πλαίσιο εξέτασης της ενδικοφανούς προσφυγής του φορολογούμενου, να καλέσει τον ίδιο σε ακρόαση**, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρ. 63 παρ. 5 του ΚΦΔ. Τα δε επιχειρήματα – ισχυρισμοί του φορολογούμενου θα πρέπει ούτως ή άλλως να παρατίθενται στην προσφυγή, μαζί με επίκληση και προσκόμιση των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων. **Αντίθετα, υποχρέωση κλήσεως σε ακρόαση γεννάται στην περίπτωση που η αρμόδια φορολογική αρχή (και όχι ο φορολογούμενος) θέσει υπόψη της ως άνω αρχής νέα στοιχεία ή πραγματικά περιστατικά, τα οποία περιήλθαν σε γνώση της μετά την έκδοση της πράξης οριστικού διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και, ως εκ τούτου, δεν θα μπορούσαν να είναι σε γνώση του φορολογούμενου.** Και σε τέτοια περίπτωση, πάντως, η ως άνω αρχή **δεν υποχρεούται να καλέσει σε ακρόαση τον υπόχρεο, εάν δεν εκδώσει ρητή πράξη απορριπτική της ενδικοφανούς προσφυγής, αλλά η προσφυγή απορριφθεί σιωπηρώς με την άπρακτη παρέλευση της προβλεπόμενης στο νόμο προθεσμίας**, ενόψει του σκοπού στον οποίο αποβλέπει η κλήση σε ακρόαση, που συνίσταται στην ενημέρωση του διοικητικού οργάνου πριν αυτό διαμορφώσει την κρίση του επί των τιθεμένων με την ενδικοφανή προσφυγή ζητημάτων και εκδώσει ρητή πράξη επ' αυτής.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 1162/2022 | Προσκόμιση στο Δικαστήριο στοιχείων τα οποία δεν είχαν κατατεθεί με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής

Με απόφαση του ΣΤΕ έγινε δεκτό ότι **επιτρέπεται η προσκόμιση στο δικαστήριο για πρώτη φορά στοιχείων που δεν είχε προσκομίσει ο φορολογούμενος με την ενδικοφανή προσφυγή του ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, υπό τις εξής προϋποθέσεις: α)** τα στοιχεία αυτά να συνδέονται με λόγους που είχαν προβληθεί με την ενδικοφανή προσφυγή ή με τους λόγους για τους οποίους η ενδικοφανής προσφυγή απορρίφθηκε (λόγοι που αποτυπώνονται στην απόφαση της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών επί της ενδικοφανούς προσφυγής) και **β)** τα στοιχεία αυτά να συμπληρώνουν αυτά που κατατέθηκαν με την ενδικοφανή προσφυγή και να μην μεταβάλλουν τους ήδη προβληθέντες πραγματικούς ισχυρισμούς.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 1260-1261/2022 | Η παρέκταση της πενταετούς προθεσμίας παραγραφής

Με αποφάσεις του ΣΤΕ έγινε δεκτό ότι με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 57 του Κ.Φ.Π.Α. **καθιερώνεται ο κανόνας της πενταετούς παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου προς επιβολή φόρου προστιθέμενης αξίας.** Παρέκκλιση από τον κανόνα αυτό εισάγεται με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου, για την περίπτωση υποβολής περιοδικής ή εκκαθαριστικής δήλωσης κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους της παραγραφής, οπότε η σχετική αξίωση του Δημοσίου παραγράφεται μετά τριετία από τη λήξη του έτους υποβολής της δήλωσης. Δεν προβλέπεται, αντιθέτως, η δυνατότητα παρέκτασης της πενταετούς παραγραφής σε άλλες περιπτώσεις, όπως στην περίπτωση που, κατά το τελευταίο έτος αυτής, περιέρχονται στην αρμόδια για τον καταλογισμό του φόρου αρχή στοιχεία που δικαιολογημένα δεν είχε υπόψη της και επί των οποίων στηρίζεται η, κατόπιν ελέγχου, έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου προστιθέμενης αξίας. Δεν είναι δυνατή η, κατ' αναλογική εφαρμογή του τελευταίου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 84 του Κ.Φ.Ε., παρέκταση της πενταετούς παραγραφής του άρθρου 57 παρ. 1 του Κ.Φ.Π.Α., σε περιπτώσεις που, κατά το τελευταίο έτος αυτής, περιήλθαν σε γνώση της φορολογικής αρχής κρίσιμα στοιχεία, δυνάμει να στηρίζουν την επιβολή συμπληρωματικού φόρου προστιθέμενης αξίας, λόγω ανακρίβειας της οικείας δηλώσεως. Το γεγονός ότι **τυχόν παρέκταση της πενταετούς προθεσμίας παραγραφής θα ήταν, δικαιολογημένη, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες κρίσιμα στοιχεία φορολογικού ενδιαφέροντος τίθενται υπόψη των αρμοδίων αρχών σε χρόνο πλησίον της εκπνοής της προθεσμίας παραγραφής, δεν είναι, ενόψει των συνταγματικών αρχών της νομιμότητας του φόρου και της ασφάλειας δικαίου, επαρκές για την ερμηνευτική συναγωγή αντίστοιχης ρυθμίσεως, για την οποία, αντιθέτως, απαιτείται ρητή και, πάντως, σαφής νομοθετική πρόβλεψη.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 1506-1510/2022 | Προβολή ισχυρισμού περί παραγραφής το πρώτον στο Δικαστήριο

Με απόφαση του ΣΤΕ έγινε δεκτό ότι παραδεκτά προβάλλεται ισχυρισμός που αφορά νομικό ζήτημα, εν προκειμένω, **το ζήτημα της παραγραφής, ακόμα κι αν ο ισχυρισμός αυτός δεν προβλήθηκε με την ενδικοφανή προσφυγή**. Και αυτό διότι με τέτοιους, αμιγώς νομικούς λόγους, δεν επιβαρύνεται το δικαστήριο με νέα έρευνα των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 1127/2022 | Εφαρμογή άρθρου 26 παρ. 1 - 2 του ν.3943/2011 σε ανακριβείς δηλώσεις χαρτοσήμου

Με απόφαση του ΣΤΕ έγινε δεκτό ότι οι διατάξεις του άρ. 26 παρ. 1 και 2 του Ν. 3943/2011 εφαρμόζονται και σε περιπτώσεις ανακριβών δηλώσεων τελών χαρτοσήμου, ακόμα κι αν η σχετική πράξη επιβολής τελών χαρτοσήμου είχε ήδη εκδοθεί κατά το χρόνο δημοσίευσης του ανωτέρω νόμου (εν προκειμένω η ανακριβής δήλωση υποβλήθηκε το 2004). Έτσι, η παράγραφος 2 του άρ. 26 του Ν. 3943/2011, η οποία προβλέπει ότι η ρύθμιση της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, **σύμφωνα με την οποία το ανώτατο όριο του ποσοστού των προσαυξήσεων του κύριου φόρου επί ανακριβούς δήλωσης έχει εφαρμογή για φύλλα ελέγχου ή πράξεις προσδιορισμού που εκδίδονται μετά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, ήτοι μετά την 31.3.2011, αλλά ούτε αποκλείει ρητώς την εφαρμογή της σε ήδη εκδοθέντα φύλλα ελέγχου ούτε έχει τη σαφή έννοια ότι επιτάσσει τέτοιο αποκλεισμό**, ενώ αντίθετη ερμηνεία θα ήταν αντίθετη στις αρχές της αναλογικότητας και της ισότητας, αλλά στην αρχή της αναδρομικής εφαρμογής της ελαφρύτερης φορολογικής κύρωσης και, επομένως, η προαναφερόμενη ερμηνευτική εκδοχή της ανωτέρω διάταξης θα κατέληγε σε αποτέλεσμα ασύμβατο προς το Σύνταγμα ή/και την ΕΣΔΑ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 1267/2022 | Δικαστικός συμβιβασμός σε πρόστιμο ΚΒΣ

Με απόφαση του ΣΤΕ έγινε δεκτό ότι η αποδοχή των διαπιστώσεων φορολογικού ελέγχου και – κατ' επέκταση – της πράξης επιβολής προστίμου ΚΒΣ (Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων) για λήψη εικονικών φορολογικών στοιχείων εκ μέρους του φορολογούμενου, **καθιστά οριστικό το αποτέλεσμα του ελέγχου αποκλειστικά και μόνο κατά το μέρος που αφορά τον ΚΒΣ**. Απεναντίας, ο ως άνω συμβιβασμός δεν επάγεται εκ προοιμίου αποδοχή εκ μέρους του φορολογούμενου των αποτελεσμάτων του φορολογικού ελέγχου και σε άλλες φορολογίες (εισοδήματος ή/και φόρου προστιθέμενης αξίας), όπου τίθεται παρεμπιπτόντως ζήτημα στοιχειοθέτησης ή μη της παράβασης του ΚΒΣ (για την αυτή διαχειριστική περίοδο). Ως εκ τούτου, ο φορολογούμενος δύναται να αμφισβητήσει, ενώπιον της διοίκησης και των δικαστηρίων, την στοιχειοθέτηση της ως άνω παράβασης του ΚΒΣ και να θέσει υπό δικαστική κρίση το ζήτημα, ως παρεμπίπτον, της συνδρομής καλής πίστης στο πρόσωπό του, σε διαφορά αναφυόμενη στη φορολογία εισοδήματος ή/και προστιθέμενης αξίας, δεδομένου ότι δέσμευση για το δικαστήριο της φορολογίας εισοδήματος ή προστιθέμενης αξίας προκύπτει μόνον από προηγούμενη τελεσίδικη απόφαση, όπου το ζήτημα αυτό (στοιχειοθέτηση παράβασης του ΚΒΣ) κρίθηκε με δύναμη δεδικασμένου. Με βάση τα ανωτέρω, το δικαστήριο της φορολογίας εισοδήματος (ή/και προστιθέμενης αξίας) δεν δεσμεύεται από γενόμενο δικαστικό συμβιβασμό ως προς την πράξη επιβολής προστίμου για την παράβαση αυτή, αλλά οφείλει, εφόσον προβληθεί σχετικός λόγος προσφυγής, να διατυπώσει κρίση σχετικά με την τέλεση της παράβασης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 835/2022 | Μη αναγνώριση δαπανών προς έκπτωση, λόγω ελλιπών δικαιολογητικών

Με απόφαση του ΣΤΕ έγινε δεκτό ότι ορθά απορρίφθηκε από τη φορολογική αρχή η έκπτωση δαπάνης από τα ακαθάριστα έσοδα εταιρείας, κατόπιν δειγματοληπτικού ελέγχου των κατατεθέντων δικαιολογητικών. Συγκεκριμένα, στην προκειμένη περίπτωση, **διαπιστώθηκαν, κατόπιν φορολογικού ελέγχου, λογιστικές διαφορές της διαδίκου εταιρείας, οι οποίες δεν μπορούσαν να δικαιολογηθούν, δηλαδή να θεωρηθούν παραγωγικές δαπάνες, με βάση τα δικαιολογητικά που προσκόμισε στον έλεγχο η εταιρεία, καθώς αυτά κρίθηκαν ελλιπή, με αποτέλεσμα τα αντίστοιχα ποσά δαπανών να προστεθούν στα δηλωθέντα εισοδήματα της εταιρείας για την ελεγχόμενη χρήση**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

03. ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ & ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις

Καθορισμός κατώτατου μισθού και ημερομισθίου

Με την υπ' αρ. 31986/24.3.2023 ΥΑ ορίστηκε από 1/4/2023 ο κατώτατος μισθός στα επτακόσια ογδόντα ευρώ (780,00 €) και το κατώτατο ημερομίσθιο στα τριάντα τέσσερα ευρώ και ογδόντα τέσσερα λεπτά (34,84 €).

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Άδεια για πραγματοποίηση γυναικολογικού ελέγχου

Με το άρθρο 96 του ν. 5043/2023, τροποποιήθηκε άρθρο 40 του ν. 4808/2021, το οποίο αναφέρεται στην άδεια προγεννητικών εξετάσεων (το συγκεκριμένο άρθρο κωδικοποιήθηκε με το άρθρο 232 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου (π.δ. 80/2022)). Η τροποποίηση αφορά την πρόβλεψη **άδειας μιας (1) ημέρας τον χρόνο με αποδοχές για την πραγματοποίηση γυναικολογικού ελέγχου από τις εργαζόμενες γυναίκες.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Άδεια μονογονεϊκών οικογενειών

Με την υπ' αρ. 38481/10.4.2023 εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων διευκρινίστηκε ότι το **δικαίωμα στην άδεια των μονογονεϊκών οικογενειών μπορεί να ασκηθεί από τους δικαιούχους αυτής, κατά τον χρόνο που ο γονέας ασκεί αποκλειστικά τη γονική μέριμνα ή την επιμέλεια του προσώπου του παιδιού.** Το δικαίωμα στην άδεια αυτή παύει να ισχύει όταν σταματά να υφίσταται δικαίωμα/υποχρέωση στη γονική μέριμνα ή στην επιμέλεια του τέκνου, με την ενηλικίωση αυτού, δηλαδή με τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους ηλικίας του. Λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη τις σχετικές διατάξεις (άρθρα 281 και 288 του Αστικού Κώδικα) την καλή πίστη, τα χρηστά και συναλλακτικά ήθη, καθώς και τον κοινωνικό και οικονομικό σκοπό του δικαιώματος για την υποστήριξη του μόνου γονέα κατά τα ανωτέρω, η εν λόγω άδεια θα πρέπει να χορηγείται και μετά την ενηλικίωση του παιδιού, εφόσον αυτό έχει αποδεδειγμένα ανάγκη από ειδική φροντίδα για λόγους βαριάς ή χρόνιας ασθένειας ή αναπηρίας, κατά την έννοια του άρθρου 42 του ν. 4808/2021.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#).

04. ΤΑ ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ

Mariella Caruana
Tax Policy Lead at BusinessEurope
[Linkedin](#)

«Can the VAT in the Digital Age proposal lead to a fairer and more efficient EU VAT System?»

On December 8, 2022, the European Commission published its proposed VAT in the Digital Age (“ViDA”) reform for the 2024-2028 timeframe aimed at reducing the EU’s VAT gap and making the VAT system work better for businesses. Broadly, ViDA proposes to introduce digital reporting requirements, tax collection obligations for platform operators of short-term accommodation rental and passenger transport services, and a Single VAT registration to avoid multiple VAT registrations.

In its response to the Commission’s public consultation, BusinessEurope has been largely supportive of this reform provided that the fight against VAT fraud does not come at the expense of the large majority of companies that are trying their best to comply with an increasingly complicated tax compliance environment. As ViDA introduces extensive changes to businesses’ operational processes and will entail a significant implementation cost, BusinessEurope has put forward recommendations for ViDA to achieve a fair and efficient VAT system, notably:

- A timeframe of at least 24 months before the first measures take effect to allow businesses to manage their readiness.
- Digital reporting should refrain from introducing unnecessary complexities. The proposed two-day timelines to issue and report invoices, the additional data points required on invoices and the elimination of summary invoices will, in particular, create practical difficulties for businesses of all sizes.
- To incentivise an optimal implementation of ViDA for businesses, measures such as faster VAT refunds, faster audits, combining the use of data for more efficient reporting, and other investment incentives from a direct tax perspective should be considered.
- ViDA should be accompanied by a robust process aimed at detecting and preventing the misuse of information and/or cyber-attacks to safeguard the proper functioning of the proposed digital reporting rules.
- To achieve further simplification, ViDA should have standardised the VAT treatment of goods and services as the distinction has become increasingly blurred through digital tools.
- The ‘deemed supply’ rules should respect the principle of VAT neutrality. In addition, and to provide legal and tax certainty, a uniform definition of an ‘intermediary’ in the context of the Platform Economy is required together with common presumptions for when platforms are acting in their own name.
- More flexibility should be provided for businesses to elect for a Member State of Identification for OSS purposes.

As the legislative process of this proposal progresses, it will be key for Member States to maintain a continuous engagement with all stakeholders involved, to examine how ViDA can be implemented appropriately for Small and Medium-sized businesses, to improve the co-operation between the different national tax administrations and to establish greater levels of trust and efficiency (for example, by permitting input VAT deductions, VAT refunds, harmonised sanctions, and interest payments in the OSS).

Finally, and as ViDA will significantly impact a large number of businesses in the EU and beyond, it will be important to ensure that this reform process results in an improved Single Market that promotes the growth of European businesses and that offers an improved environment for cross-border trade with reduced compliance costs.

Επιχειρηματικό Περιβάλλον

Ηλεκτρική Ενέργεια

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτει σε δημόσια διαβούλευση **έως τις 15.05.2023** τους κανόνες της ΕΕ για την μεταρρύθμιση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Μηχανισμός Ανάκαμψης

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτει σε δημόσια διαβούλευση **έως τις 08.06.2023** την ενδιάμεση αξιολόγηση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (2020-2024).

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ
€331 δισ.
64% συνόλου

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
€58 δισ.
46% συνόλου

ΠΩΛΗΣΕΙΣ
€71 δισ.
40% συνόλου

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ
€4,6 δισ.
41% συνόλου

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ
221.000
12% συνόλου

ΜΙΣΘΟΙ
€5,5 δισ.
20% συνόλου

**ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ
ΕΙΣΦΟΡΕΣ**
€2,3 δισ.
24% συνόλου

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ
€1,2 δισ.
27% συνόλου

Τα ποσοστά αναφέρονται στο σύνολο: α) 33 χιλ. οικονομικών καταστάσεων χρήσης 2019 (ενεργητικό, ίδια κεφάλαια, πωλήσεις και κέρδη), β) των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα (εργαζόμενοι), γ) των τακτικών αποδοχών και ασφαλιστικών εισφορών των ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ (μισθοί και ασφαλιστικές εισφορές) και δ) των εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων (φόροι).

Πηγή: Εκτιμήσεις ΣΕΒ με βάση στοιχεία 2019 από ICAP, Υπουργείο Οικονομικών, ΕΦΚΑ, ΕΛΣΤΑΤ.

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτομία επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον

μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων
και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
T: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation
of Enterprises

168, Avenue de Cortenberg
B-1000 Bruxelles
T: +32 (0) 2 662 26 85
E: kdiamantouros@sev.org.gr

**ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ**

